

Granskning av årsredovisning 2015

Östra Smålands
Kommunalteknik-
förbund

Caroline Liljebjörn
*Certifierad kommunal
revisor*

Malena Wiklund
Auktoriserad revisor

19 april 2016

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	5
3.1.1.3.	Driftredovisning	5
3.1.2.	Balanskrav	6
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	6
3.2.	Rättvisande räkenskaper	7
3.2.1.	Resultaträkning	7
3.2.2.	Balansräkning	8
3.2.3.	Kassaflödesanalys	9
3.2.4.	Tilläggsupplysningar	9

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Förvaltningsberättelsen innehåller en uppföljning av de verksamhets- och finansiella mål som har antagits för år 2015. Utfallet visas på en femgradig skala (rött-gult-ljusgrönt-grönt-mörkgrönt).

Sammantaget bedömer vi den finansiella måluppfyllelsen som god för verksamheterna i Hultsfred samt i Högsby. Vår bedömning baserar sig på att verksamheterna totalt sett bedrivits inom budget i båda kommunerna.

Vi instämmer i den bedömning av verksamhetsmålen uppfyllelse som presenteras i årsredovisningen, men vi anser att uppföljningen av verksamhetsmålen bör förtydligas. Vi anser att det borde framgå av årsredovisningen hur graderingen av måluppfyllelsen är uppbyggd samt vad bedömningen av respektive mål grundar sig på. Vidare saknar vi en sammanfattande utvärdering per kommun.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

I granskningsrapporten från år 2014 påtalade vi flera förbättringsområden. I samband med granskningen av årsredovisningen 2015 konstaterar vi att inget av förbättringsområdena har åtgärdats. Det gäller till exempel att tydliggöra följande: uppföljningen av verksamhetsmålen, uppföljningen av balanskravet, värderingsprinciperna för tillgångar, skulder med mera samt att beskriva i förvaltningsberättelsen hur direktionen arbetar med styrning och uppföljning.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner, landsting och kommunalförbund. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Direktionen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med ekonomiafdelningen i Hultsfreds kommun. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på årsredovisningen som presenterades 2016-03-11. Direktionen fastställde årsredovisningen 2016-03-11.

Rapportens innehåll har sakgranskats av förbundschef och controller.

2.3. Revisionskriterier

Direktionen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige i respektive medlemskommun.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i huvudsak överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Vi bedömer att analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Årets resultat analyseras översiktligt mot budget och anledningen till att avvikelser skett beskrivs för varje verksamhet.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunallagens 4 kap skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av förbundets ekonomiska ställning. Utvärderingen kan med fördel utgå från nyckeltal för de olika verksamheterna som jämförs med genomsnitt för branschen som helhet och liknande kommuner.

Händelser av väsentlig betydelse

Viktiga händelser under året redovisas under särskild rubrik.

Förväntad utveckling

Den förväntade utvecklingen inom de olika verksamheterna beskrivs under särskild rubrik. Det som lyfts fram är att underhållet av fastigheter samt gator och valedningar är eftersatt i båda. Nya myndighetskrav är inte finansierade utan leder till att planerat underhåll förskjuts framåt i tiden. Det som ses som viktigast är att planera och genomföra förändringar i verksamheten för att anpassa kostnaderna till det framtida invånarantalet.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, d.v.s. frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjukfrånvaron under år 2015 var 1,86 % (3,40 %) av ordinarie arbetstid. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen uppgifter om personalen i form av diagram och tabeller. Antalet årsarbetare har under året minskat med 3,0 till 62,5 vid utgången av år 2015. Av förbundets anställda är 34 % (37 %) 55 år eller äldre.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Utöver ekonomiska nyckeltal redovisas verksamhetsanknutna nyckeltal inom bostadsanpassning, vatten- och avlopp samt renhållning. Hur direktionen arbetar med styrning och uppföljning bör även beskrivas i förvaltningsberättelsen. Det kan till

exempel omfatta en beskrivning hur direktionen arbetar med verksamhetsplaner och budget samt vilken rapportering som direktionen har begärt och får om ekonomi och verksamhet.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringarna uppgår till 2,9 mnkr (2,5 mnkr). Av beloppet avser 0,6 mnkr (0,8 mnkr) fordon och inventarier som används inom verksamheten i Högsby kommun och 2,3 mnkr (1,8 mnkr) avser fordon, maskiner och inventarier som används inom Hultsfreds kommun.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Verksamheternas budgetavvikelse uppdelat på de båda kommunerna redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per verksamhet, tkr	Hultsfred 2015	Högsby 2015	Totalt 2015	Totalt 2014
Fastighet	-384	414	30	-2 888
Gator och vägar	1 971	1 760	3 731	5 531
Parker och lekplatser	-1 565	-457	-2 022	-2 235
Vatten och avlopp	6 006	3 078	9 084	5 922
Renhållning	-2 984	-2 073	-5 057	5 196
Bostadsanpassning	-1 197	-	-1 197	-942
Administration	1 215	808	2 023	-395
Skogsbruk	392	-	392	-111
Finans	183	-58	125	1 973
Summa verksamheter	3 638	3 472	7 110	12 840
Regleras mot kommunen	-3 638	-3 472	-7 110	-12 840
Enligt resultaträkningen	0	0	0	0

Inom **fastighet** redovisas ett underskott för verksamheten i Hultsfred bland annat på grund av uteblivna intäkter för tomma lokaler. I Högsby kommun redovisas ett överskott på grund av lägre kostnader för akut underhåll.

Inom **gator och parker** bidrar byte till energieffektiv gatubelysning till ett överskott inom Hultsfreds kommun och inom Högsby kommun. I Högsby kommun ingår realisationsvinster för sålda fordon med 400 tkr.

Inom **vatten och avlopp** visar verksamheten överskott. Överskottet har förts över till respektive kommun. Inom ramen för kommunernas VA-redovisning görs avsättning för framtida investeringar. Avsättningarna finns i respektive kommuns balansräkning per 31 december 2015.

Inom **renhållningen** har överskottet från år 2014 samt år 2015 överförts till balansräkningen i ÖSK. Per 31 december 2015 finns förutbetalda intäkter uppbokade med 4,8 mnkr för Hultsfreds kommun. Motsvarande belopp för Högsby kommun är 3,9 mnkr.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Resultatet uppgår till 0 tkr vilket innebär att balanskravet är uppfyllt.

Till kommande år anser vi att avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser bör ske enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Sammantaget bedömer vi den finansiella måluppfyllelsen som god för verksamheterna i Hultsfred samt i Högsby. Vår bedömning baserar sig på att verksamheterna totalt sett bedrivits inom budget i båda kommunerna.

Vi instämmer i den bedömning av verksamhetsmålen uppfyllelse som presenteras i årsredovisningen, men vi anser att uppföljningen av verksamhetsmålen bör förtydligas. Vi anser att det borde framgå av årsredovisningen hur graderingen av måluppfyllelsen är uppbyggd samt vad bedömningen av respektive mål grundar sig på. Vidare saknar vi en sammanfattande utvärdering per kommun. Vi ser positivt på att målen omprövas om det visar sig att de inte går att mäta.

Utifrån en vision och värdegrund anger förbundet strategiska mål i fyra olika perspektiv:

- Ekonomi
 - Ekonomi i balans
- Invånare och brukare
 - God kommunal verksamhet i en trygg och säker kommun
- Verksamhet och medarbetare
 - Attraktiv arbetsgivare
- Utveckling
 - Hållbart samhälle

De övergripande målen har brutits ned till mål för respektive verksamhet. För varje mål fastställs nyckeltal som används för att mäta grad av måluppfyllelse. I årsredovisningen görs en avstämning av målen genom att visa utfallet på en femgradig skala (rött-gult-ljusgrönt-grönt-mörkgrönt). Följande tabell sammanfattar utfallet för verksamheterna i Hultsfreds kommun där rött är 1 och mörkgrönt är 5.

Perspektiv/verksamhet	Fastighet	Gata/park	Renhållning	Vatten/avlopp
Ekonomi	1	4	-	5
Invånare och brukare	1	1	5	5
Verksamhet och medarbetare	5	4	4	2
Utveckling	4	2	4	4
Total bedömning	1	1	-	5

En sammanfattning per verksamhet visar att för det finansiella målet, verksamhet bedrivs inom budget, är måluppfyllelsen hög inom gata/park och vatten/avlopp, medan den är låg för fastighet. Avvikelsen mot budget för fastighet och renhållning sätts i relation till nettobudgeten varför även en mindre avvikelse får ett stort utslag. För kommande år mäts avvikelsen i relation till bruttobudgeten.

För de verksamhetsmässiga målen är måluppfyllelsen hög för området verksamhet och medarbetare. Inom området utveckling är måluppfyllelsen hög för samtliga avdelningar utom för gata/park. Området invånare och brukare har mätts avseende kvalitetssäkrade verksamheter.

Följande tabell avser verksamheterna i Högsby kommun.

Perspektiv/verksamhet	Fastighet	Gata/park	Renhållning	Vatten/avlopp
Ekonomi	5	5	-	5
Invånare och brukare	1	2	5	5
Verksamhet och medarbetare	5	5	3	3
Utveckling	5	5	4	5
Total bedömning	5	5	1	5

En sammanfattning per verksamhet visar att det för det finansiella målet, verksamhet bedrivs inom budget, är måluppfyllelsen hög inom samtliga verksamheter. För renhållningen har avvikelsen mot budgeten satts i relation till nettobudgeten varför utslaget inte blir möjligt att återge inom ramen för rapporteringen.

För de verksamhetsmässiga målen är måluppfyllelsen hög området inom verksamhet och medarbetare och för målområdet utveckling. Området invånare och brukare har mätts avseende kvalitetssäkrade verksamheter.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och prognos.

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014	Avvikelse	Budget 2015
Verksamhetens intäkter	185 671	172 712	12 959	182 915
Verksamhetens kostnader	-183 722	-170 948	-12 774	-181 275
Avskrivningar	-2 010	-1 818	-192	-1 640
Verksamhetens nettokostnader	-61	-54	-7	0
Finansiella intäkter	84	95	-11	
Finansiella kostnader	-23	-41	18	
Årets resultat	0	0	0	0

En analys av händelser, förändrade redovisningsprinciper och ”opåverkbara” poster som haft väsentlig påverkan på *skillnaden* mellan åren redovisas nedan.

- Verksamhetens intäkter har ökat med 13,0 mnkr. Det beror bland annat på att gata/park fått ersättning för asfaltslagningar med ca 10,0 mnkr mer än föregående år. Taxor och avgifter har höjts från och med 1 juli 2014 vilket bidragit till ökade intäkter under år 2015.
- Verksamhetens kostnader har ökat i motsvarande mån främst på grund av kostnader för asfaltslagningar inom gata/park.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Följande poster kommenteras:

Förbundet leasar fordon som används i verksamheterna. Vi bedömer att en genomgång bör göras av avtalen för att avgöra om de ska klassificeras som finansiell leasing i enlighet med RKR 13.2.

Inom avfallshanteringen har överskotten för år 2014 och 2015 klassificerats som en skuld till avgiftskollektivet. Skulden uppgår till 4,8 mnkr avseende Hultsfred kommun och 3,9 mnkr avseende Högsby kommun. Enligt en idéskrift från RKR (Redovisning av affärsverksamhet – mot bakgrund av självkostnadsprincipen) kan ett överuttag från en reglerad verksamhet användas för att sänka avgiftsuttaget de tre närmaste åren. Det innebär att överskotten kan sparas för att utjämna resultatet i renhållningen under de kommande tre åren.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar förbundets finansiering och investeringar. Vi bedömer att noter finns i tillräcklig omfattning och att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Till kommande år rekommenderar vi att principerna för värdering av fordringar och skulder beskrivs under avsnittet redovisningsprinciper (KRL 6:12).

2016-04-19

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Projektledare